

In memoriam

Professor Augustas PRONCKUS (1922–2009)

He was called White Professor or just Augustas

Lithuanian medical society has lost one of its famous surgeons. Professor Augustas Pronckus died on the 1st of April at the age of 87 years.

Professor Pronckus defended two theses in surgery, was conferred the title of professor in 1966, and worked at the Medical Faculty of Vilnius University. Thanks to Professor Pronckus, thoracic surgery has become a separate branch of surgery in Lithuania. Professor was one of the pioneers of lung surgery and introduced into practice a new abdominal way of esophagus surgery. Also, he was one of the heart surgery pioneers in Lithuania.

Professor Pronckus trained three professors, 16 doctors of medicine, 7 habilitated doctors, wrote two monographs and published 130 scientific articles.

Professor Augustas Pronckus was a member of the Baltic Association of Surgeons, President of the Vilnius Association of Surgery for 30 years and headed the Lithuanian Association of Surgeons. He was highly devoted to medicine and to Vilnius University. He worked patiently and hard, even in his advanced years, and earned respect of his colleagues and patients. Professor's example is inspiring to those who seek heights in education and virtuosity in surgery.

The community of Vilnius University mourns for the prominent Lithuanian surgeon. His strength of mind, working ability, erudition and vitality will survive in the memories of his friends and relatives.

Vilnius University community

Lietuvos medicinos visuomenė neteko vieno ryškiausių Lietuvos chirurgijos asmenybių – balandžio 1 d. eidamas 87-uosius metus mirė medicinos mokslų daktaras profesorius Augustas Pronckus.

Profesorius A. Pronckus gimė 1922 m. gegužės 22 d. Skuodo rajono Gedrimų kaime. Buvo dvyliktas vaikas šeimoje.

1945 m. įstojo į Vilniaus universiteto Medicinos fakultetą. Baigęs medicinos studijas 1950 m., liko dirbti Vilniuje, prof. P. Norkūno vadovaujamoje chirurgijos klinikoje. Tolesni biografijos faktai liudija nepaprastą veržlumą siekiant mokslo ir profesinių viršūnių: 1952–1955 m. aspirantūra pas prof. P. Norkūną Vilniaus universitete; aspirantūros baigimo metais apginta disertacija pirmoji Lietuvoje pradėjo prof. P. Norkūno idėjų pagrindimo studijas; nuo 1956 m. – Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Hospitalinės chirurgijos katedros vyresnysis dėstytojas; 1958 m. suteikiamas docento vardas. Įsitraukęs į tuo metu naują torakalinės chirurgijos sritį parašo ir 1964 m. apgina antrąją disertaciją „Pleuros ertmės obliteracija, komplikacijų profilaktika ir gydymas po pulmonektomijų“. 1966 m. jam suteiktas profesoriaus vardas. 1986–1995 m. prof. A. Pronckus buvo Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto I chirurgijos katedros vedėjas. 1995–2004 m. dirbo profesoriumi VU MF Bendrosios praktikos gydytojų centre.

Nuo 1956 m. profesoriaus A. Pronckaus dėka ir iniciatyva krūtinės ląstos chirurgija tapo atskira chirurgijos šaka Lietuvoje. Jis vienas pirmųjų Lietuvoje pradėjo operuoti plaučius, parašė ir

apgynė habilituoto medicinos mokslų daktaro disertaciją, pirmasis pritaikė praktikoje naują abdominalinės stemplės operacijos būdą. Profesorius A. Pronckus vienas pirmųjų pradėjo širdies operacijas Lietuvoje. 1960 m. jis atliko komisurotomiją, uždara širdies operaciją, kurios metu pacientui buvo išplatinta anga tarp kairiojo prieširdžio ir skilvelio.

Iš profesoriaus A. Pronckaus mokėsi visi, kuriems teko laimė atsidurti šalia jo operacinėje ar paskaitose. Jis parengė 3 profesorius, 16 medicinos mokslų daktarų ir 7 habilituotus medicinos mokslų daktarus, išleido 2 monografijas, išspausdino 130 mokslinių straipsnių. Baltuoju Profesoriumi vadintas Augustas Pronckus keturis dešimtmečius dirbo Vilniaus miesto universitetinėje ligoninėje.

Profesorius A. Pronckus buvo Pabaltijo chirurgų draugijos narys, 30 metų – Vilniaus chirurgų draugijos pirmininkas, garbingai vadovavo Lietuvos chirurgų asociacijai. 2004 m. jam suteiktas Skuodo miesto garbės piliečio vardas. 2007 m. profesorius buvo

apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu „Už nuopelnus kuriant ir stiprinant Lietuvos Respublikos kariuomenę“.

Visą savo veiklą A. Pronckus skyrė medicinai ir Vilniaus universitetui. Būdamas garbaus amžiaus jis kantriai, ištvermingai dirbo, tuo pelnydamas kolegų ir pacientų pagarbą. Jo kelias nuo Žemaitijos ūkininko vaiko iki mokslo ir pedagoginio darbo aukštumų bei chirurgijos meno virtuoziško viršūnių gali tapti gyvenimo pavyzdžiu.

Vilniaus universiteto bendruomenė giliai liūdi netekus vieno žymiausių Lietuvos chirurgų ir nuoširdžiai užjaučia velionio šeimą bei artimuosius. Jo šviesus paveikslas – dvasios stiprybė, gebėjimas dirbti, erudicija, vidinė energija – išliks mokinių, kolegų, visų jį pažinojusių atmintyje.

Vilniaus universiteto bendruomenė